

ඡැක්සන් ජනපද දේශපාලන අර්ථවාදය හා ඇමරිකානු ප්‍රජාතනත්ත්වාදයේ දිරාපත් විම

The US political crisis and the decay of American democracy

2017 මැයි 19

**වෝද්‍යාවට ලක්ව ඇති ව්‍යුත්ගේ
වෝද්‍යාවට එක්ස්ප්‍රෙෂන් හා
රැකියානු නිලධාරීන් අතර සම්බන්ධිකම් ව්‍යාග
කිරීම සඳහා බඳාදා විශේෂ උපදේශකයෙකු ලෙස
හිටපු එං.ඩී.අං. අධ්‍යක්ෂ රෝබෝ මුහුලර් පත්
කිරීමත් සමග, වොෂින්ටනයේ මහත් වේගයෙන්
පැනිර යන රාජ්‍යයේ හා පාලක පත්‍රියෙය් කුලල් කා
ගන්නා එකිනෙකාට සතුරු කළේ අතර ගැටුම, තව
අදියරකට පැමින තිබේ.**

මුහුලර්ගේ පත් කිරීම සිදුවායේ ව්‍යුත් අන්තර්ක්ෂිත
ලෙස එංඩ්ඩී.අං. අධ්‍යක්ෂ රෝබෝ කොමෝ තොරපා
හර යන්තම් දින අවකට පසු ය. රැලු සතිය
පුරා, මාධ්‍ය වාර්තා කළේ හිටපු ජාතික ආරක්ෂක
උපදේශක මධ්‍යිකල් ග්‍රැන්ට එරෙහි පරික්ෂණයක්
නවත්වන ලෙස ව්‍යුත් තමාට යොජනා කළ බව
වාර්තා කරමින් කොමෝ විසින් ලියන ලද සටහනක්
පවතින බව ය. මැන ධවල මන්දිර හමුවක දී ව්‍යුත්
රැකියානු නිලධාරීන් සමග වර්ගීකරණය කළ ලියවිම්
හුවමාරු කර ගත් බව තවත් මාධ්‍ය "හෙම්බුර්ට්වක"
වෝද්‍යා කළේ ය.

රිපබ්ලිකානු සෙනෙට් සහික ලින්ඩිසේ ගුහැම්
ගේ ප්‍රකාශනයකට අනුව, රූස්‍ය කොංග්‍රස් මන්ධිල
ව්‍යාගයක දී, ව්‍යුත්ගේ රැකියානු සම්බන්ධය පිළිබඳ
පරික්ෂන දැන් සිදුවනු ඇතැයි සැලකෙන්නේ,
"ප්‍රතිඵලත්තුසේවා" ප්‍රශ්නයක් ලෙස තොට සාපරාධි
ප්‍රශ්නයක් ලෙස සලකා බව නියෝජ්‍ය නීතිපති
රෝඩ් රෝසේන්ටෙන් පැවතු 18දා වන විට අර්ථවාදය
තවදුරටත් තිවු විය.

ව්‍යුත් සමග ගැටුමේ දී ඔත්තුසේවා ඒජන්සි
හා ම්ලටරිය ප්‍රමුඛ කාර්යාලයක් ඉවු කරන
අතර එක්සන් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදයේ ලබරල්
ක්ෂමාලාජින් ඇතුළු ඩිමොක්‍රිටිකයන් විසින්
නිශ්චිතව ම මෙම බලවේග දීර්මත් කරයි.

18දා පළවු තීරු ලිපියක නිවී යොජ්
විසින් පත්‍රයේ නිකොලස් තියෝඩ් විසින්
ඩිමොක්‍රිටිකයන්ගේ පෙළ ගැස්ම පැහැදිලිව ප්‍රකාශ
කරන ලදී. සමස්තයක් වසයෙන් විසින් මෙන්
ම ඔහු ද ඔත්තුසේවා ඒජන්සි තුළ සාකච්ඡාවේ

සම්බන්ධිකරන තෙය බවට පත්ව ඇතේ. "ව්‍යුත් හා ජාතියට හානි අවධියක්" නම් ගිරුමයෙන්
ශුත් තීරු ලිපිය අධිකරන දෙපාර්තමේන්තුව විසින්
මුහුලර් පත් කිරීම වර්තනා කරනු ලබන අතර
"ව්‍යුත් ජනාධිපතින්වය දැන් කැඩ් බිඳී යමින්,
අක්රමන්‍ය තත්ත්වයකට අදා වැවෙමත් තිබේ" යයි
අනතුරු ඇගෙවි ය.

1974 චෝටර්ගේවි අර්ථවාදය අතරතුර දී,
ජනාධිපති රුවඩ් නික්සන්ගේ ආරක්ෂක ලේකම්
පේමිස් ජ්ලේංසිංගර, තමා අනුමත කරන තොක්
ධිවල මන්දිරයේ නියෝග වෘත්ත අවනත තොවන
ලෙස ම්ලටරියට නියෝග කළ බව තියෝඩ්ප්
ප්‍රශ්නයාත්මකව සඳහන් කරයි. තියෝඩ්ගේ
වත්ත්වලට අනුව, ජ්ලේංසිංගර "ජනාධිපති
අනුප්‍රාප්තිය සමග ගැටුම ඇති වුවහොත්
වොෂින්ටනය තුළ හමුදාව රැඳුවීමට රහස්
සැලැස්මක් සකස් කළේ ය."

තියෝඩ්ප් මෙසේ ප්‍රවස්සි, "මෙය ව්‍යුත්වයා විරෝධිය. එමෙන් ම ඇදානාන්විතය." ම්ලටරි
නිලධාරීන්ගේ අකිකරි කම්මේ එවැනි "ව්‍යුත්වයා
විරෝධි" තියා වර්තමාන අර්ථවායේ දී යුත්තිස්හාගත
විමට ඉඩ ඇතේ දී ඔහු ප්‍රකාශ කළේ ය. "ඉදිරි
මාසවල දී ව්‍යුත් ප්‍රතිචාර දක්වනු ඇත්තේ කෙසේ
දී ඇති තො දිනිමු. අපි සියලු දෙනා තත්ත්වය
සාමාන්‍ය පරිදි සිදුවනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු
වෙමු. නමුත් ජ්ලේංසිංගරගේ පියවර මෙන්, සුදානම්
ව සිටිම ඇදානාන්විත යයි" ඔහු ලිවිය.

ව්‍යුත් සිය කැබේනට් මන්ධිලයට පත්කර
ගෙන සිටින හිටුපු ජනරාල්වරුන් -ආරක්ෂක
ලේකම් පේමිස් මැටිස්, ජාතික ආරක්ෂක
උපදේශක එව්.ආර. මැක්මාස්ටර් හා ස්වදේශීය
ආරක්ෂක ලේකම් පෝන් කෙලී සමග හිටපු තොල්
ව්‍යාපාරිකයෙකු මෙන් ම වර්තමාන රාජ්‍ය ලේකම්
රෝක්ස් ව්‍යුත්තුන් - ගැන තියෝඩ්ප් සඳහන් කරන්නේ,
වෘත්ත මන්දිරයට "පරිනත සුපරික්ෂණයක්"
සපෙයිමට අවශ්‍ය "මුහුකුරා ගිය අය" ලෙස යි.

මෙම කළුලයේ සාමාජිකයින් "අපගේ ජාතියට
හඳුනී රැස්වීමක් අත්‍යාවශ්‍ය වන අවස්ථාවක
එකිනෙකාගේ දුරකතන අංක සුදානම්න් තියා ගන්නා
අය" විය යුතු යයි ඔහු පැවතිය.

ත්‍රිස්වේර්පේගේ තීරු ලිපිය නිවි යෝක් වයිමිස්, වොෂින්ටාන් පෝස්ටර්, හා එක්සත් ජනපද වහවස්ථාවේ 25 වනි සංගේධනය ක්‍රියාත්මක කිරීම ද අනුමත, ව්‍යුත් ඉවත් කිරීමට යම් ආකාරයක අභ්‍යන්තර කුමන්තුනයක් අපේක්ෂා කරන අනෙකුත් ප්‍රවත්පත්වල ද ලයවුනු ලිපි පෙළක එකක් පමණි. ජනාධිපති බරපතල ලෙස අසනිප ව්‍යවහාර් හෝ සිහිසුන් යයි සැලකෙන කළ, ජනාධිපති “ඖුගේ තනතුරෙහි බලතැල හා රාජකාරී ඉවු කිරීමට අසමත්” යයි ඔවුන් අදහස් කරන්නේ නම් අවශ්‍ය විකල්පය ලෙස, සංගේධනය කැබේනට මන්ධිලයේ තුනෙන් දෙකක බහුතරයකින් කැඳවෙනු ඇතේ.

මැයි 16 වනිදා, වයිමිස් තීරු ලිපි රචන රෝස් ඩිජිතලේ දේශාහියෝගයට ලක් කළ හැකි වැරදි “ලදරවෙකුව...සැබෙන් ම කළ නො හැකි” යයි තර්ක කරමින්, ව්‍යුත් “ලදරවෙකු” ලෙස සඳහන් කළේ, 25 වනි සංගේධනය සම්බන්ධ වන විසඳුමකට ඉඩ තබමිනි. මාර්තු මාසයේදී, වයිමිස් පත්‍රයේ තොමස් රුධිමාත්ගේ තීරු ලිපියක, කැබේනට මන්ධිලයේ ම්ලටර සාමාජිකයිගේ රාජ්‍ය කුමන්තුනයක් පිළිබඳ යෝජනාව ඉදිරිපත් කළේ, “හොඳ මිනිසුන් කිපදෙනෙකුට කැඳවුමක්” නම් ඕර්ජපායා යටතේ ය.

දේශපාලන අර්ඩුදාය වර්ධනය වත් ම, ව්‍යුත් පාලනාධිකාරය කෙරෙහි විමොනුවික් විරද්ධිත්වයට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හෝ ප්‍රගතිශීලී අන්තර්ගතයක මේශමාත්‍රයක් වත් නැති බව වඩ වඩාත් පැහැදිලි වෙමින් තිබේ. දෙපක්ෂයම අතිශයින් ඒකාධිපතිවාදී හා ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධ නැශුරුවෙක් ප්‍රකාශ කරදීදී, පාලක පත්‍රයේ එකිනෙකට වෙනස් ප්‍රතිශාම් කන්ඩායම් අතර කටුක අරගලය දිග හැරෙමින් තිබේ.

ව්‍යුත් පාලනාධිකාරය නියෝජනය කරන්නේ, සංගත හා මූල්‍ය ප්‍රහුව විද්‍යා පාන මැරවර කුමවේද ධවල මන්දිරය තුවට මාරුවීම යි. ඔහුගේ ප්‍රතිවාදීන් උත්සාහ කරන්නේ ව්‍යුත්ට එරෙහි දැවුන්ත කම්කරු පත්‍රිකා විරෝධ විරද්ධිත්වයක් පළ නොවීම, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අධිකිත් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින ආධාරකරුවෙන්ගේ සැලකියාතු කන්ඩායමක් පාලක පත්‍රිකා තුළ නො සිටින බව පැහැදිලි කළ බව යි. තත්ත්වය පසු ගිය වසර 17 තුළ තවත් වැඩි දියුණුවේ ඇතේ. ව්‍යුත් වනානි ගැඹුරු වසංගතයක එක් ප්‍රකාශනයක් පමණි. පාලක පත්‍රිකා තුළ ඔහුගේ විරද්ධාදීන් අනෙක් කොටසයි.

ව්‍යුත්ට එරෙහි ඔවුන්ගේ උදෑස්මන්තනය ගෙන යන්නේ, කෙසේ හෝ රැකියාව කෙරෙහි වඩා නමන්දිල් පිළිවෙතක් ගැනීම පිනිස කෙම්ලනය විසින්

ජනාධිපතිට අල්ලයේ දී බලහන් කාරකම් කර ඇතේ ය ගන ව්‍යාපෘති මත ය. මාධ්‍යවේදීන්, ඔත්තුයේවා නිලධාරීන් හා විමොනුවික් දේශපාලයුදින් මෙම ගොනන ලද ප්‍රකාශ පාවත්වයට ගතිමත් සියලු දේශාහි දේශපාලන විරද්ධිත්වයන් විදේශ බලවතෙකුගේ ඇමරිකානු විරෝධී කඩාක්පල් කිරීමක නිර්මිතයක් ලෙස හංවඩු ගසයි.

මෙම කපට් හා වංචනික ලෝක දුෂ්ථිරය තුළ, ම්ලටරයේ සහාය ඇතිව හෝ සාපුරු, ජනාධිපති ඉවත් කිරීමක් සිදු ව්‍යවහාර් එය දැකෙගත්තේ “පාලක ප්‍රහුවේ” දෙනික කටයුතු පිළිබඳ සරල කොටසක් ලෙස ය.

එවනි පදනමක් මත ව්‍යුත් ඉවත් කිරීමෙන් පසුව මතුවනු ඇති එනෑ ම ආන්ඩුවක්, රැකියාවට එරෙහි ආක්මනයේ ප්‍රතිපත්තියකට කැපවුනු හා කම්කරු පත්‍රිකා පත්‍රිකා සමග ගැටුම පොලඩ්වන අතිශය ප්‍රතිශාම් එකක් වනු ඇතේ.

ත්‍රිස්වේර්පේගේ හා රුධිමාත්ගේ තීරු ලිපි විශේෂයෙන් ම දුක්ෂිනාංඡික ප්‍රද්‍රේශයන් දෙදෙනෙකුගේ දුෂ්ථිරින්ට වඩා ගැඹුරු යමක් ප්‍රකාශ කර යි. ඇමරිකානු සමාජයේ කතිපයාධිකාරී ස්වභාවය සමග දේශපාලනික පාලනයේ රුපාකාරයන් සාපුරු එක පෙළට ගෙන ඒමට එකසත් ජනපද දේශපාලන සංස්ථාපිතයේ කන්ඩායම්වල වැඩින කැමත්තක් තිබේ.

2000 මැයිවරනය පැහැරගත් අවස්ථාවේ ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවිය සඳහන් කළේ, ජන්ද ආපසු ගත්ත් කිරීම නැවත්වීමට ග්‍රේෂ්ඩාධිකරනයේ සාමාජිකයන් පස්දෙනා විසින් කරන ලද ව්‍යුත්ථාව විරෝධ කුමන්තුනයට මොන යම් හෝ බැරැරුම් විරද්ධිත්වයක් පළ නොවීම, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අධිකිත් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින ආධාරකරුවෙන් සැලකියාතු කන්ඩායමක් පාලක පත්‍රිකා තුළ නො සිටින බව පැහැදිලි කළ බව යි. තත්ත්වය පසු ගිය වසර 17 තුළ තවත් වැඩි දියුණුවේ ඇතේ. ව්‍යුත් වනානි ගැඹුරු වසංගතයක එක් ප්‍රකාශනයක් පමණි. පාලක පත්‍රිකා තුළ ඔහුගේ විරද්ධාදීන් අනෙක් කොටසයි.

වොෂින්ටාන් අර්ඩුද වලන් ඇලලේ යද්දී තව මත් සිය මතය පළකළ යුතුව ඇති සමාජ කන්ඩායම කම්කරු පත්‍රිකා යි. තමන්ගේ ම සමාජවාදී ක්‍රියාමාර්ගය හා ඉදිරිදාරුගතයේ පදනම් මත එය මෙම අර්ඩුද තුළ මදිහත් විය යුතු ය.

ආන්දෝ විමොන්